

RECORDS PERSONALS: AIRE DE CARRER A L'ESCALA

A determinats carrers feia una forta olor; aspra, molla, impregnant, mescla de salobre i salaó de l'anxova. Els homes traginaven caixes i bidons, molts calçats amb esclops o llargues botes de goma negra, lluent i dura. Les dones, plenes de faldilles i mocadors, amb xerrar continu i viu moviment de les mans, arrengleraven la corba plena, gràcil i platejada d'aquest saborós peix blau, amb grumolls de sal, sobre la superfície llisa i terbolenca dels pots cilíndrics de vidre. Eren les ja famoses anxoves de l'Escala. Llavors, peix barat per a pobres i avui, ai las!, per la seva raresa creixent en el mar; delicadesa per a rics.

Els carrers eren torts i boteruts, plens de corriols i de pedres; les cantonades fresques i fuetejants per l'impuls intemperant del vent. Tot conduïa inevitablement, al mar i al golf. La Platja era el centre de vida. Sempre hi vèieu algú treballant, recollint xarxes, desmallant el peix, traginant caixes regalimoses d'aigua o ordenant l'ormeig a bord. Entremig, jugava i badava la mainada. Els gossos feien el seu deambular mandrós i en ziga-zaga i els gats maldaven, esquius i atents, pel peix.

A la Punta i al Passeig sempre hi havia algú badant, observant els núvols que en el cel es retallaven amb el seu pas mandrós o encavalcat i la seva disposició i evolució, més o menys anàrquica de composició, sumptuosa de volums, desordenada de formes o esbatanada de blau pur i rutilant.

Hi havia un codi inveterat de senyals. Els petits nuvolets alineats sobre les muntanyes de Roses donaven l'avís de l'inici, la durada i la intensitat de la propera tramuntanada. Aquest temps d'avís solia ésser suficient per a no salpar o per fugir a temps de l'embarcament imminent. Més perillós era quan naixia, ràpid i sobtat, el gup. Llavors la naturalesa es desfermava inclement i donava un xarboteig frenètic i insidiós. Una embarcació, en aquestes circumstàncies, era una clova perduda dins la immensitat del mar.

Els llevants sempre eren aparatosos i mullats. La blavor encrespada de la mar s'omplia d'esquitxos de blanc, mòbils i de llarga batuda. La Punta i el Cargol o el platjar d'Empúries eren el gran espectacle que donava una conjunció desfermada i solemne d'energia, força, embarcament i color.

En canvi, les boniors del bon temps s'esplaiaven en un mar extasiat, quiet i platejat. El golf s'emmirallava, majestuós i estàtic, amb una gran vibració i calidesa dels colors. Una sonsònia de pau fina s'ajeia sobre el poble. Llavors era bo sortir al carrer o pujar al terrat o, millor encara, anar a l'estenedor i, acompanyats d'un bon porró de vi negre i aspre i pa tendre i tou, obrir la closca mòbil, fosca i punxegu-